

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Y. A.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 4. 2019, č. j. CPR-7495-6/ČJ-2019-930310-V243, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2019, č. j. 45 A 5/2019 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti v částce 8.228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 17. 1. 2019, č. j. KRPP-6379-17/ČJ-2019-030022 (dále jen „rozhodnutí o správním vyhoštění“), uložila žalobkyni podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 téhož zákona správní vyhoštění a stanovila podle § 118 odst. 1 citovaného zákona dobu, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 5 let od okamžiku, kdy žalobkyně pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. Současně určila žalobkyni podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dobu k vycestování z území České republiky, a to 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

[2] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

II.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl.

[4] Krajský soud především vyslovil, že tvrzení žalobkyně o porušení ustanovení § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu, § 119, § 119a, § 120a, § 174a, § 179 zákona o pobytu cizinců, čl. 3, 4 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 5 a 16 Úmluvy o opatřeních proti obchodování s lidmi ze strany správních orgánů v průběhu správního řízení, jsou obecná, neobsahující žádné konkrétní skutečnosti ani právní argumentaci, a tudíž je nelze považovat za žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[5] K námitce žalobkyně, že jí v případě návratu do Nigerijské federativní republiky hrozí nebezpečí vážné újmy, jelikož by se mohla opětovně stát obětí obchodování s lidmi (tedy by jí hrozilo, že bude podrobena otroctví, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu), krajský soud uvedl, že z výpovědi žalobkyně a informačních zdrojů citovaných žalobkyní a žalovanou v průběhu správního řízení nezjistil žádné konkrétní skutečnosti, které by svědčily o důvodnosti takových obav. Zdůraznil, že po správních orgánech nelze spravedlivě požadovat, aby o nelegálně pobývajících cizincích ze vzdálených a kulturně odlišných zemí samy zjišťovaly informace svědčící v jejich prospěch za předpokladu, že jde o údaje, které může znát jenom samotný cizinec, popřípadě jeho rodina a tito je správnímu orgánu nesdělili. Žalobkyně přitom sama ve správním řízení nepopsala relevantní důvody, pro které by v jejím případě měl mít návrat do vlasti uváděné nepříznivé následky.

[6] Krajský soud neshledal důvodnou ani žalobní argumentaci, že správní vyhoštění v délce 5 let představuje nepřiměřený zásah do práva na soukromý a rodinný život žalobkyně a v důsledku toho i porušení mezinárodních závazků České republiky. Vysvětlil, že žalobkyně nemá na území České republiky ani v jiném státě Evropské unie žádného příbuzného, osobu blízkou ani jiné sociální vazby ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je rozvedená, nemá děti, na území České republiky nemá vlastní bydlení a přespává v prostorách zaměstnavatele. Rovněž její tvrzení o snaze o integraci do české společnosti není přesvědčivé, neboť žalobkyně ani po přibližně 10 letech pobytu v České republice nerozumí psané ani mluvené formě českého jazyka. V zemi původu naopak žijí sourozenci a matka žalobkyně.

[7] Krajský soud rovněž nepřisvědčil žalobní námitce, že správní orgány neměly žalobkyni uložit správní vyhoštění, ale měly preferovat mírnější opatření a umožnit žalobkyni vycestovat z území České republiky na základě rozhodnutí podle § 50a zákona o pobytu cizinců. Zdůraznil totiž, že ustanovení § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců neposkytuje správním orgánům prostor pro uvážení. Je-li naplněna zákonná podmínka pro správní vyhoštění uvedená v tomto ustanovení (jako tomu bylo i v posuzovaném případě), je správní orgán povinen z úřední povinnosti zahájit správní řízení o vyhoštění. Žalovaná proto nepochybila, aplikovala-li na nynější věc ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců.

[8] Krajský soud se nakonec neztotožnil ani s žalobní argumentací ohledně nepřiměřenosti stanovené délky doby (5 let), po kterou na základě rozhodnutí o vyhoštění není žalobkyni umožněno vstoupit na území členských států Evropské unie. Ve shodě se správními orgány uvedl, že ze zjištěného stavu věci je zřejmý nárůst závažnosti protiprávního jednání žalobkyně, která byla na nezákonnost svého pobytu „upozorněna“ předchozím řízením a rozhodnutím o správním vyhoštění v trvání 2 let a také v rámci trestního řízení, v němž jí byl uložen trest

pokračování

vyhoštění z území České republiky v trvání 3 let. Opakované porušování právních předpisů přitom bylo ze strany žalobkyně vědomé. Krajský soud vyvrátil tvrzení žalobkyně, že jí předchozí rozhodnutí o správním vyhoštění ani trestní příkaz nebyly předány, a že tedy vědomě příkaz opustit území České republiky neporušila.

III.

[9] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní napadá rozsudek krajského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak napadené rozhodnutí, tak i napadený rozsudek, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[10] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu ohledně neodůvodněných obecných poukazů na tvrzená porušení příslušných ustanovení správního řádu, zákona o pobytu cizinců a mezinárodních smluv. Zdůrazňuje, že v bodě II. žaloby sice nejprve pouze vyjmenovala ustanovení právních předpisů, která podle jejího názoru správní orgány ve správním řízení porušily, v bodě III. žaloby však tvrzená porušení doplnila o konkrétní argumentaci. Stěžovatelka má přitom za to, že ustanovení § 71 s. ř. s. nevyžaduje, aby každé tvrzené porušení určitého ustanovení zákona bylo jednotlivě odůvodněno, ale právní argumentace může být po vyjmenování všech porušených ustanovení právních předpisů shrnuta v jeden celek.

[11] Stěžovatelka k tomu zopakovala svou žalobní argumentaci, že správní orgány porušily § 3 správního řádu, neboť dostatečně nezjistily skutkový stav věci, a také § 68 odst. 3 téhož zákona, neboť svá rozhodnutí řádně neodůvodnily ve vztahu k důvodům znemožňujícím vycestování stěžovatelky do země původu, zejména se nevěnovaly postavení stěžovatelky jako oběti obchodu s lidmi ani nepřiměřeně dlouhé délce doby, po kterou nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských států Evropské unie.

[12] Stěžovatelka se rovněž neztotožňuje se závěrem krajského soudu ohledně dostatečnosti podkladů, které měly správní orgány k dispozici pro svá rozhodnutí. Závazné stanovisko, na jehož podkladě správní orgány posuzovaly důvody znemožňující vycestování stěžovatelky do země původu, vycházelo z dvoustránkové informace s názvem „*OAMP Nigérie – bezpečnostní a politická situace v zemi*“, jejímž obsahem není jakýkoliv bližší rozbor situace lidských práv, zejména pak ve vztahu k ženám jako obětem obchodu s lidmi. Stěžovatelka také upozorňuje na to, že krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku reaguje na informace obsažené ve zprávách citovaných stěžovatelkou v žalobě, ale opomíjí skutečnost, že tyto informace si k posouzení nemožnosti stěžovatelky vycestovat do země původu neopatřily již správní orgány v průběhu správního řízení. Závěry ohledně (ne)důvodnosti obav stěžovatelky z návratu do země původu, k nimž dospěl krajský soud v napadeném rozsudku, tudíž podle stěžovatelky nejsou přezkumem správních rozhodnutí, ale nahrazením dokazování správních orgánů. Krajský soud si sám (vycházející z cestovního dokladu stěžovatelky a z jejích výpovědí z řízení o udělení mezinárodní ochrany) učinil závěr o místě původu a možného návratu stěžovatelky a dospěl k závěru, že stěžovatelka nepochází z nigerijské oblasti Edo, která je nejohroženější oblastí Nigerijské federativní republiky pro oběti obchodu s lidmi. Správní orgány se přitom stěžovatelky na tyto skutečnosti ve správním řízení nedotazovaly, ani nikde ve správním spisu není informace o tom, kde stěžovatelka pobývala před odchodem do České republiky a kam potenciálně by se vracela po svém návratu do země původu. Stěžovatelka nebyla správními orgány dotazována ani na její aktuální kontakty s rodinou v zemi původu, aby byl krajský soud oprávněn učinit závěr, že se po svém návratu do země původu může stěžovatelka spolehnout na pomoc své rodiny.

[13] Stěžovatelka sice připouští, že informaci o jejím postavení oběti obchodu s lidmi neuvedla již v průběhu správního řízení a poprvé ji zmínila až v žalobě, ale odůvodnila to právě tím, že jako typická oběť obchodu s lidmi nechtěla o okolnostech svého příjezdu do České republiky se státními orgány mluvit. K tomu stěžovatelka odkázala na informaci neziskové organizace La Strada Česká republika, o. p. s. z července 2019 týkající se její osoby, kterou zaslala přílohou k doplnění žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ze dne 15. 7. 2019. Stěžovatelka nadto správním orgánům vytýká, že při jejich zkušenostech s oběťmi obchodu s lidmi, typicky ženami z Nigerijské federativní republiky provozujícími prostituci, a za situace, kdy byla stěžovatelka zajištěna v nočním klubu Pamela v Plzni, se při výslechu s ní vedeném ve správním řízení na tyto skutečnosti alespoň zčásti nepokusily zaměřit.

[14] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá i nepřiměřenost délky, po kterou jí rozhodnutím o správním vyhoštění není umožněno opětovně vstoupit na území členských států Evropské unie. I přes svoji diskreční pravomoc nejsou podle stěžovatelky správní orgány oprávněny tuto délku odůvodnit jednáním, na které pamatuje sama skutková podstata, podle níž jí bylo uloženo správní vyhoštění, a tedy opakovaným porušováním zákona. Správní orgány naopak ve svých rozhodnutích nikterak nezohlednily její postavení oběti obchodování s lidmi. Krajský soud pak v napadeném rozsudku sice připustil, že stěžovatelka mohla být obětí obchodu s lidmi s ohledem na okolnosti jejího příjezdu do České republiky a jejího zadržení, ale rovněž vyslovil, že tato hlediska nehrají roli při hodnocení přiměřenosti délky zákazu vstupu na území členských států Evropské unie.

[15] Stěžovatelka nakonec nesouhlasí s krajským soudem ani v tom, že absence rodinných příslušníků na území České republiky znamená, že v jejím případě nemůže být aplikován čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který slouží pouze k ochraně rodinného života, byť neoprávněně pobývajících cizince. Stěžovatelka má naopak za to, že judikatura Evropského soudu pro lidská práva chrání i tzv. soukromý život cizince, který si na území státu vybudoval i jiné silné vazby, než jenom vazby rodinné.

IV.

[16] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

V.

[17] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud se především neztotožnil s nesouhlasem stěžovatelky se závěrem krajského soudu, že její obecná neodůvodněná tvrzení o porušení ustanovení správního řádu, zákona o pobytu cizinců a mezinárodních smluv vyjmenovaných v bodě II. žaloby, kterých se podle ní ve správním řízení dopustily správní orgány, nelze považovat za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ověřil totiž ze žaloby, že na straně 3 se skutečně nachází pouhý výčet ustanovení, jejichž porušení stěžovatelka správním orgánům vytýká, a to bez uvedení jakýchkoliv konkrétních skutečností či argumentace, o něž by žalobkyně svá tvrzení o nezákonnosti opírala. Krajský soud tedy nepochybil, nepovažoval-li tyto nekonkretizované poukazy stěžovatelky na údajně správními orgány porušená ustanovení právních předpisů za řádné žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., dále se jimi blíže nezabýval a v té souvislosti poukázal na přiléhavou judikaturu kasačního soudu týkající se konkretizace žalobních bodů (viz odst. 18. napadeného rozsudku). Pokud stěžovatelka namítá, že v bodě II.

pokračování

žaloby nejdříve vyjmenovala tvrzená porušená ustanovení právních předpisů a k nim následně v bodě III. žaloby uvedla konkrétní argumentaci, kasační soud dodává, že argumentaci žalobkyně v bodě III. žaloby obsahující ve vztahu k tvrzeným porušením právních předpisů konkrétní skutečnosti či právní argumentaci krajský soud posoudil jako řádné žalobní body a v odstavcích 19. až 31. odůvodnění napadeného rozsudku se jimi podrobně zabýval. O správnosti jeho závěrů bude pojednáno níže.

[20] Kasační soud nepřisvědčuje ani tvrzení stěžovatelky, že již v žalobě namítala porušení § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu proto, že správní orgány dostatečně nezjistily skutkový stav věci a dostatečně neodůvodnily svá rozhodnutí (o správním vyhoštění a napadené rozhodnutí), a to jednak v otázce důvodů znemožňujících vycestování stěžovatelky zpět do země původu (především s ohledem na její postavení oběti obchodování s lidmi) a jednak v otázce nepřiměřenosti délky doby, po níž nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských států. Na podkladě obsahu žaloby nelze takový závěr učinit. Právě naopak, tvrzené porušení § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu správními orgány stěžovatelka v žalobě nikterak neodůvodnila, a to ani v části III. žaloby. Netvrdila ničeho o tom, že ve vztahu k důvodům znemožňujícím její vycestování do země původu a jejímu postavení oběti obchodování s lidmi správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav a také řádně neodůvodnily svá rozhodnutí. Také nenamítala nedostatečné odůvodnění ve vztahu ke stanovení délky doby, po níž jí nelze umožnit vstup na území členských států. Krajskému soudu tudíž ani v tomto ohledu není čeho vytknout.

[21] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že neobsahovalo-li by napadené rozhodnutí (resp. i rozhodnutí o správním vyhoštění) odůvodnění, nebo toto bylo nedostatečné ve vztahu ke stěžovatelkou ve správním řízení namítaným skutečností, zakládalo by to vadu nepřezkoumatelnosti takového správního rozhodnutí. Pokud by je krajský soud přesto přezkoumal, založil by stejnou vadu i ve vztahu ke svému rozsudku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91). V daném případě však stěžovatelka tvrzení, že je obětí obchodování s lidmi, ve správním řízení vůbec neuplatňovala, správní orgány se jí proto nemohly vůbec zabývat a pro uvedené tak jejich rozhodnutí nemohla být nepřezkoumatelná. K namítané nepřiměřenosti délky doby správního vyhoštění se správní orgány vyjádřily (viz strana 6 poslední odstavec rozhodnutí o správním vyhoštění, resp. strany 4 až 5 a také druhý odstavec na straně 7 napadeného rozhodnutí) a tyto jejich závěry krajský soud považoval za „dostatečné, srozumitelné a přesvědčivé“, tedy i způsobilé soudního přezkumu, jak vysvětlil v odstavci 31. napadeného rozsudku.

[22] Nejvyšší správní soud uzavírá, že námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu je námitkou novou, neuplatněnou v řízení o žalobě, a v řízení o kasační stížnosti je tudíž námitkou nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Námitka nedostatečného odůvodnění napadeného rozhodnutí, vedoucí k možné úvaze o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou je kasační soud povinen učinit z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), je neopodstatněná z důvodů právě uvedených. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. proto kasační soud neshledal naplněným.

[23] Stěžovatelka dále v kasační stížnosti nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že podklady, které si správní orgány opatřily pro svá rozhodnutí, byly dostatečné. Je přesvědčená o tom, že zejména k posouzení důvodů znemožňujících její vycestování do země původu (s ohledem na její postavení oběti obchodování s lidmi) správní orgány vhodnými podklady nedisponovaly. Závazné stanovisko, z něhož správní orgány vycházely při zvažování důvodů znemožňujících její vycestování do země původu, je založeno na dvoustránkovém dokumentu s názvem „OAMP Nigérie – bezpečnostní a politická situace v zemi“, který neobsahuje bližší rozbor situace dodržování lidských práv v zemi ani situace žen, které se staly obětí obchodování s lidmi. Pokud následně

krajský soud v napadeném rozsudku učinil závěry ohledně (ne)důvodnosti obav stěžovatelky z návratu do Nigerijské federativní republiky, pochybil, neboť tak nahradil dokazování, které měly provést správní orgány.

[24] Nejvyšší správní soud před posouzením předestřené kasační argumentace poukazuje na obsah správního spisu, z něž vyplývají následující skutečnosti. Sama stěžovatelka v průběhu výslechu dne 12. 1. 2019 k důvodům znemožňujícím její vycestování do země původu ničeho neuvedla (a to ani obecně ani konkrétně ve vztahu k jejímu možnému ohrožení jako oběti obchodování s lidmi), pouze stroze vyslovila, že se do svého domovského státu nechce vrátit. Ministerstvo vnitra vycházejí z této výpovědi a z informace o aktuální politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v zemi původu stěžovatelky „*OAMP Nigérie – bezpečnostní a politická situace v zemi*“ ze dne 19. 9. 2018 v závazném stanovisku k možnosti vycestování stěžovatelky ze dne 13. 1. 2019, č. j. KRPP-6379/ČJ-2019-030022, uzavřelo, že stěžovatelka neuvedla a ani sám správní orgán nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že stěžovatelce po návratu do země původu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, které by její vycestování do země původu znemožňovalo. Přitom na podkladě uvedené zprávy v úvahu přicházející důvody z hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy vyplývající z § 179 zákona o pobytu cizinců posoudil. Dne 17. 1. 2019 se stěžovatelka za přítomnosti tlumočnice seznámila s podklady pro vydání správního rozhodnutí a byla jí dána možnost se k nim vyjádřit; uvedla však pouze, že nemá „*žádné návrhy ani důkazy pro rozhodnutí ve věci*.“ V odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 23. 1. 2019 stěžovatelka sice obecně vyslovila obavu, že by jí po návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, tu však nikterak blíže ve vztahu k možnému ohrožení jako oběti obchodování s lidmi (ani v doplnění odvolání ze dne 31. 1. 2019) nekonkretizovala; poukazovala pouze na to, že by vycestováním do země původu došlo k porušení jejího práva na soukromý a rodinný život zakotveného v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaná následně požádala ministra vnitra o přezkoumání závazného stanoviska ze dne 13. 1. 2019. Tak se stalo závazným stanoviskem ze dne 26. 3. 2019, č. j. MV-28744-2/OAM-2019, v němž ministr vnitra dospěl ke shodnému závěru, že v případě stěžovatelky neexistují důvody ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, které by znemožňovaly její nucené vycestování do země původu. Jinými slovy shledal, že vycestování je možné a závazné stanovisko ze dne 13. 1. 2019 potvrdil. Poukázal přitom na to, že sama stěžovatelka doposud (ani v odvolání) neuvedla žádné skutečnosti, svědčící o tom, že by jí v zemi původu hrozilo nebezpečí vážné újmy. Neshledal ani, že by vycestování stěžovatelky bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (zejména čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) a tyto své závěry též odůvodnil. Stěžovatelka následně měla možnost seznámit se s podklady pro vydání správního rozhodnutí a vyjádřit se k nim, aniž jí však využila. Informaci, že se stěžovatelka považuje za oběť obchodování s lidmi a kvůli této skutečnosti není její vycestování do země původu možné pro rozpor s mezinárodními závazky České republiky, jelikož jí v Nigerijské federativní republice hrozí nebezpečí, že se opětovně stane obětí trestného obchodování s lidmi (jako žena bez doprovodu, bez finančního či jiného zázemí), tedy stěžovatelka uvedla poprvé až v žalobě.

[25] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené skutečnosti nepřisvědčil námitce stěžovatelky, že se správní orgány ve správním řízení řádně nezabývaly důvody znemožňujícími její vycestování do země původu ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, zejména obavou, že se stěžovatelka opětovně stane obětí trestného činu obchodování s lidmi. Především zdůrazňuje, že v závazném stanovisku Ministerstva vnitra ze dne 13. 1. 2019, které si vyžádal správní orgán prvního stupně podle § 120a zákona o pobytu cizinců k rozhodnutí o správním vyhoštění, a v závazném stanovisku ministra vnitra ze dne 26. 3. 2019, které si vyžádala žalovaná k napadenému rozhodnutí, nemohli ani Ministerstvo vnitra ani ministr vnitra vycházet z tvrzení

pokračování

samotné stěžovatelky, která mohla nejlépe popsat obtíže, které jí podle jejího názoru hrozí při návratu do země původu jako oběti obchodu s lidmi, a tedy by mohly představovat důvody znemožňující její vycestování do země původu ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Sama stěžovatelka totiž (ani v průběhu výslechu ze dne 12. 1. 2019 ani v odvolání) žádné skutečnosti týkající se jejích obav z toho, že se v zemi původu může stát (opakovaně) obětí obchodování s lidmi, neuvedla. Správní orgány proto nemohly tyto skutečnosti zvažovat ani si pro jejich bližší posouzení obstarat vhodné, konkrétněji zaměřené, podklady, tedy je blíže v závazných stanoviscích a následně i ve správních rozhodnutích vypořádat. Ministerstvo vnitra tedy zjišťovalo, zda neexistují důvody ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, které by znemožňovaly vycestování stěžovatelky do země původu, na půdorysu stěžovatelkou předestřených skutečností a pro tyto účely vycházelo z materiálu „*OAMP Nigérie – bezpečnostní a politická situace v zemi*“, který se v tomto ohledu jevil v dané chvíli dostačujícím. Také kasační soud má shodně s krajským soudem za to, že správní orgány vycházely ve svých rozhodnutích z podkladů, které byly v návaznosti na skutečnosti uváděné stěžovatelkou v průběhu správního řízení dostatečné. Zdůrazňuje přitom, že stěžovatelce byla ve správním řízení dána možnost seznámit se s informacemi, které představovaly podklad pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění i napadeného rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout další podklady rozhodnutí či taktéž doplnit svá tvrzení o skutečnosti, jež sama ve vztahu ke své situaci považovala za významné. Stěžovatelka však ani v jednom případě žádná vyjádření ani doplnění nečinila.

[26] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani se stěžovatelčinou argumentací, že krajský soud v napadeném rozsudku pochybil, neboť nahradil dokazování, které měly ohledně problematiky důvodnosti obav stěžovatelky z návratu do země původu kvůli jejímu postavení oběti obchodování s lidmi provádět ve správním řízení správní orgány. Jak výše uvedeno, stěžovatelka poprvé zmínila informaci, že její vycestování do země původu není možné, neboť jí v Nigerijské federativní republice hrozí nebezpečí, že se opětovně stane obětí trestného obchodování s lidmi (jako žena bez doprovodu, bez finančního či jiného zázemí), až v žalobě. Krajskému soudu přitom nelze vytýkat, že se v odstavcích 20 až 24 napadeného rozsudku podrobně zabýval řádně uplatněným žalobním bodem týkajícím se obav stěžovatelky z návratu do země původu kvůli jejímu postavení oběti obchodování s lidmi, a to i přes to, že se danou problematikou správní orgány ve správním řízení z již shora uvedených důvodů nezabývaly.

[27] Jak správně uvedl i krajský soud, po správních orgánech ve správním řízení nebylo možné spravedlivě požadovat, aby samy zjišťovaly takové informace svědčící ve prospěch stěžovatelky, které mohla znát jen sama stěžovatelka, aniž by je byť jen naznačila. Pokud tedy sama stěžovatelka v průběhu správního řízení netvrdila ničeho ohledně jejích obav z návratu do země původu právě kvůli jejímu postavení oběti obchodování s lidmi, nebylo povinností správních orgánů tyto skutečnosti z vlastní iniciativy domýšlet či dovozovat, například ze skutečnosti, že stěžovatelka pracuje v nočním klubu, jak v kasační stížnosti uvádí.

[28] K námitce stěžovatelky, že jako typická osoba, která se stala obětí obchodu s lidmi (toto své postavení dokládá i zprávou neziskové organizace La Strada Česká republika, o. p. s. z července 2019, předloženou kasačnímu soudu spolu s podáním ze dne 15. 7. 2019), nechtěla o okolnostech svého příjezdu na území České republiky hovořit se správními orgány, kasační soud uvádí, že tuto argumentaci stěžovatelka uplatnila poprvé až v kasační stížnosti, ač ji mohla nepochybně uplatnit již v žalobě. Jedná se proto o námitku nepřipustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., a Nejvyšší správní soud se jí tudíž nemůže zabývat. Lze tak jen pro upřesnění dodat, že stížnostní tvrzení o tom, že je pochopitelné, že se stěžovatelka nechtěla o svém postavení jako oběti obchodu s lidmi zmiňovat před správními orgány a následně jim vytýká, že samy tyto skutečnosti neprověřovaly, je tvrzením protimluvným. Vyjadřuje-li stěžovatelka sama neochotu (ať již z jakýchkoliv důvodů) uvedenou skutečnost nesdělít správním orgánům, lze jim stěžít

vytýkat, že se jí blíže cílenými dotazy nesnažily ji k takovému sdělení přivést. Není zřejmé, čím by správní orgány stěžovatelku přesvědčily k tomu, aby svoji neochotu určité skutečnosti sdělovat změnila.

[29] Vytýkala-li stěžovatelka krajskému soudu, že vycházel z informací, jež nebyly součástí spisu, a nahradil dokazování, které měl provést správní orgán, ani tomuto tvrzení nelze dát za pravdu. Skutečnost, že stěžovatelka před svým odchodem do země původu pobývala v nigerijském městě Lagos nacházejícím se ve stejnojmenném státě, jenž je součástí Nigerijské federativní republiky, který je nejbezpečnějším místem země stěžovatelčina původu, vyplývá mimo jiné z rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 17. 7. 2014, č. j. MV-131533-8/OAM-2013, kterým rozhodovalo o odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2013, č. j. CPR-12284/ČJ-2013-931200-SV, o předchozím správním vyhoštění stěžovatelky, jež je součástí správního spisu na stranách 10-15 (viz zejména strana 4 tohoto rozhodnutí). Krajský soud tedy žalobní tvrzení týkající se původu stěžovatelky ve státě Edo, posoudil na základě těch podkladů, jež jsou součástí správního spisu (včetně kopie stěžovatelčina cestovního pasu), s nimiž se stěžovatelka také měla možnost seznámit. Nejedná se tak ze strany krajského soudu o nahrazení činnosti správních orgánů, nýbrž opět pouze o reakci na nově v žalobě stěžovatelkou uplatněná tvrzení, která dříve před správními orgány (a to ani v řadě předchozích řízení, jež vedla jak ve věci opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu, tak ve věcech předchozího správního či také soudního vyhoštění) neuplatňovala. Krajský soud ve věci neprováděl dokazování, neboť pro věc podstatné skutečnosti vyplývaly ze správního spisu (kromě již uvedených podkladů též z již opakovaně zmiňovaných dvou závazných stanovisek ze dnů 13. 1. 2019 a 26. 3. 2019 a podkladů k nim). Ostatně v žalobě stěžovatelka žádné důkazy nenavrhovala. Za takové nelze jistě považovat v žalobě pod čarou uvedené odkazy na zdroje informací dostupné na webových stránkách ohledně Nigérie.

[30] Krajský soud se v tomto směru pochybení nedopustil a ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není naplněn.

[31] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani kasační námitku, v níž stěžovatelka nesouhlasí s délkou doby, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, kterou jí správní orgán prvního stupně v rozhodnutí o správním vyhoštění určil v délce 5 let. Tu považuje za nepřiměřenou. Stěžovatelka má za to, že správní orgány měly při stanovení této doby širokou diskreční pravomoc, přičemž měly zvážit postavení stěžovatelky jako oběti obchodu s lidmi a naopak neměly přihlídnout k hledisku opakovaného porušení právních předpisů ze strany stěžovatelky, neboť to je již obsaženo v samotné skutkové podstatě zakotvené v § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona o pobytu cizinců.

[32] Kasační soud především k výtce stěžovatelky, že se správní orgány při stanovení délky doby, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, nezabývaly hlediskem jejího postavení oběti obchodování s lidmi, opakuje již výše uvedené, že stěžovatelka informací, že je obětí obchodování s lidmi, poprvé uvedla až v žalobě. Správní orgány tudíž nepochybily, pokud tuto skutečnost při odůvodňování délky doby, po kterou nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských států Evropské unie, nezohlednily. Jak již také shora uvedeno (odst. [21]), přiměřeností délky doby, po kterou není stěžovatelce umožněn vstup na území členských států Evropské unie, zabýval jak správní orgán prvního stupně [který mj. poukázal na délku doby nelegálního pobytu (téměř 4 roky) z celkové doby (9 let), po kterou se stěžovatelka nacházela na území České republiky), tak k odvolací námitce i žalovaný. Jejich závěry jako věcně správné (dostatečné, srozumitelné a přesvědčivé) následně přezkoumal krajský soud. Ten ve shodě s žalovaným shledal, že správní orgán prvního stupně v rozhodnutí o správním vyhoštění při stanovení doby, po kterou nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských

pokračování

států Evropské unie, nevybočil z mezí správního uvážení. Poukázal na skutečnost, že ze zjištěného skutkového stavu je zřejmý nárůst závažnosti protiprávního jednání stěžovatelky, která si přitom nezákonnosti svého pobytu na území České republiky musela být vědoma, neboť vůči ní již bylo v minulosti vedeno správní řízení ukončené vydáním rozhodnutí o správním vyhoštění v délce dvou let a také trestní řízení, v rámci kterého jí byl uložen trest vyhoštění z území České republiky v trvání tří let. Krajský soud rovněž dostatečně vyvrátil tvrzení stěžovatelky, že jí předchozí rozhodnutí o správním vyhoštění ani trestní příkaz nebyly předány, a že tedy vědomě příkaz opustit území České republiky neporušila. V podrobnostech lze odkázat na přílehlavé závěry obsažené v odst. 31. napadeného rozsudku.

[33] Nejvyšší správní soud se s těmito jeho závěry plně ztotožňuje, a neshledal tudíž kasační námitku ohledně nepřiměřenosti uložené doby, po kterou nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských států Evropské unie, důvodnou, aniž současně považuje za nezbytné ke správním závěrům krajského soudu cokoli doplňovat. K tvrzení stěžovatelky, v němž nesouhlasila s odůvodněním délky stanovené doby skutečností, že z její strany došlo k opakovaným porušením právních předpisů, kasační soud zdůrazňuje, že se jedná o argumentaci, kterou stěžovatelka uplatnila poprvé až v kasační stížnosti, ač jí mohla nepochybně uplatnit již v žalobě. Jedná se proto o námitku nepřijatelnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., a Nejvyšší správní soud se jí tudíž nezabýval.

[34] Kasační soud nakonec nepřisvědčil ani výtkám stěžovatelky, že krajský soud dospěl k nesprávnému závěru, že absence rodinných příslušníků na území České republiky znamená, že na její případ nelze aplikovat čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť ten chrání pouze rodinný život, byť neoprávněně pobývajícího cizince. Stěžovatelka má za to, že citovaný článek chrání kromě rodinného života cizince i jeho doposud vybudovaný soukromý život; stěžovatelka přitom na území České republiky žije již deset let a vytvořila si zde silné vazby. Z odůvodnění napadeného rozsudku stěžovatelkou předestřený závěr krajského soudu nevyplývá. Krajský soud se v odstavcích 25. až 27. napadeného rozsudku zabýval přiměřeností rozhodnutí o správním vyhoštění ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod jak ve vztahu k rodinnému, tak i soukromému životu stěžovatelky. Dospěl přitom k závěru, že rodinný ani soukromý život stěžovatelky není na území České republiky vůbec rozvinut, není tedy v podstatě co chránit, a tudíž rozhodnutím o správním vyhoštění stěžovatelky nebude do práva na rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zasazeno. I s tímto závěrem se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje a v podrobnostech odkazuje i v této části na napadený rozsudek (viz také odst. [8]), k němuž nemá další doplnění.

[35] Nejvyšší správní soud uzavírá, že za naplněný nepovažuje ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

VI.

[36] Kasační stížnost pro výše uvedené není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[37] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná byla ve věci účastníkem úspěšným, nevznikly jí však žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti. Kasační soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[38] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2019, č. j. 4 Azs 277/2019 - 30, ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hraří hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu spočívající v písemném podání ve věci. Jelikož v nynější věci nebylo možné první poradu s klientkou, jako nutnou součást úkonu právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, z objektivních příčin konat (z důvodu jejího neznámého pobytu), nahradil ji ustanovený zástupce svou přiměřenou aktivitou (studiem spisu dne 19. 9. 2019); srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2017, č. j. 7 As 62/2017 - 32. Za každý z úkonů právní služby ustanovenému zástupci stěžovatelky náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále mu náleží s tím související dvě paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšuje o tuto daň ve výši 1.428 Kč, tj. 21 % z částky 6.800 Kč (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna za zastupování stěžovatelky a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 8.228 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatelky vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu